

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia Liptovský Mikuláš
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Obchodnej akadémii Liptovský Mikuláš
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGY1
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	7. 12. 2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	OALM
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Janka Klepáčová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.oalm.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Na stretnutí Klubu čitateľskej gramotnosti sme sa zaoberali aktivitami pred čítaním umeleckého textu – poézie.

Zamerali sme sa na aktivity, ktoré môžeme realizovať ešte pred samotným prečítaním básne, t.j. ešte pred analýzou umeleckého básnického textu. Pozornosť sme sústredili na aktiváciu poznatkov z literárnej teórie o básnických prostriedkoch a motívoch v poézii, o literárnych žánroch a ich značkách. Zamerali sme sa na rozličné metódy a formy práce pred čítaním básnického textu a navrhli sme tvorivé úlohy ako pomôcku pre učiteľa.

Učitelia analyzovali vybrané umelecké básnické texty z literárnych čítaniek a diskutovali o úlohách, ktoré by boli vhodné pred ich prečítaním. Vytvorili úlohy k vybraným básnickým textom.

V závere stretnutia boli navrhnuté odporúčania pre prácu žiakov s umeleckým básnickým textom s dôrazom na aktivity pred čítaním samotného textu.

Kľúčové slová:

umelecký text, básnický text, poézia, , analýza umeleckých textov, aktivity pred čítaním umeleckého textu, básnické prostriedky, tvorivé úlohy, povinná literatúra

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Program stretnutia:

1. Príklad dobrej praxe
2. Výmena skúseností a analýza aktivít pred čítaním umeleckého veršovaného textu
3. Tvorba úloh k aktivitám

1. Príklad dobrej praxe

V úvode stretnutia Mgr. Janka Klepáčová zdokumentovala svoje skúsenosti z hodín literatúry, na ktorých pracovala s umeleckým básnickým textom.

Mgr. Klepáčová analyzovala svoju hodinu, keď pracovala s básňou J.A. Rimbauda – V zelenej krčmičke. Využila tieto predtextové aktivity:

- Opísať situáciu, keď sa žiaci cítili šťastní
- Využiť pri opise aspoň 3 synonymá prídavného mena šťastný
- Spomenúť si na príjemné chvíle v živote, vyjadriť dojmy
- Napísať aspoň 3 metafory, ktorými možno vyjadriť šťastie
- Napísať na základe vlastných skúseností charakteristiku ženy ako stelesnenia krásy
- Porovnať výzor príťažlivej ženy s výzorom zaujímavého zvieratá
- Uviesť, ktoré prostriedky súčasnej módy majú cieľ zvýrazniť ženskú krásu, aké farby dominujú v súčasných módných trendoch
- Otázky a odpovede na tému láska, silné citové puto, etické hodnoty

2. Výmena skúseností a analýza aktivít pred čítaním textu

Vyučujúci sa zhodli, že vhodnými predtextovými aktivitami môžu byť napr. brainstorming, cinquain, predvídanie obsahu textu, motivačný rozhovor o skúsenostiach a poznatkoch žiakov, vyhľadanie kľúčových slov, na základe ktorých sa žiaci pokúsia sformulovať svoj predpoklad, o čom text bude, krátka videosekvencia k téme a pod. Využívajú sa aj predtextové úlohy, ktoré sformuluje učiteľ, aby žiak počas čítania zameral svoju pozornosť na splnenie nejakého cieľa a bol do čítania viac zaangažovaný.

Mgr. Klepáčová upozornila, že aktivity pred čítaním textu súvisia:

- a) s opakovaním predchádzajúceho učiva, najmä poznatkov z teórie literatúry
- b) s motiváciou študentov k prečítaniu básne.

Opakovanie učiva a poznatkov z teórie literatúry je dôležité pred čítaním každej básne, aby si študenti uvedomili špecifickosť básnického textu, jeho štruktúru a prenesený význam.

Mgr. Klepáčová a Mgr. Váleková Smiešna sa sústreďujú predovšetkým na tieto vedomosti a zručnosti:

- Verš, strofa
- Rým, rytmus
- Témy, motívy, obrazy, nálady
- Prozodický systém (sylobický, sylabotonicný, časomerný, voľný verš)
- Básnické prostriedky (metafora, metonymia, symbol, anafora, epifora, epanastrofa, epizeuxa, epiteton, apostrofa, elipsa, inverzia, aliterácia a pod.
- Lyrické žánre (óda, idyla, hymna, žalm, žalospev a pod.)

Motiváciou k prečítaniu básne býva samotný nadpis/názov básne, ale aj rozsah (či sa študentom zdá báseň krátka/dlhá, pričom vo všeobecnosti žiaci uprednostňujú kratšie texty.

Text sa najprv podrobí rýchlemu prieskumu – tzv. skimming. Žiak sa má zorientovať v celom texte

(letmo ho prečítať) a všimnúť si jeho štruktúru.

Nápovednými zložkami štruktúry textu sú: titulok, podnadpisy, obrázky, strofa, refrén a pod. Úlohou aktivít je motivovať žiaka, aktivizovať jeho doterajšie poznatky a skúsenosti, vzbudiť zvedavosť o text a podporiť záujem o čítanie.

3. Tvorba úloh k aktivitám

V ďalšej časti sme rozoberali básne a tvorili úlohy, ktoré by sme mohli využiť pred ich čítaním:

a) J. A. Rimbaud – Samohlásky

- Zopakovať rozdelenie slovenských hlások, vyčleniť z nich samohlásky
- Hľadať farbu v samohláskach
- Hľadať zvuky, ktoré nám hlásky pripomínajú (búchanie, zvonenie, pískanie a pod.)
- Pocity a nálady spojené so samohláskami
- Úvaha o pocitoch radosť, únava, smiech, prekvapenie, bolesť, plač, obava, chlad, horúčka a pod.
- Aliterácia – zvuková zhoda na začiatku slov
- Básnické figúry, založené na opakovaní hlások a slabík
- Prijemné a neprijemné zvuky (napr. štart lietadla, zvuk sanitky, šum lesa, vodopádu, vŕzganie dverí)

b) Ján Smrek – Čerešňový trh

- Práca s obrázkami rôznych ženských postáv z rôznych období – diskusia, čo sa považovalo za krásne v minulosti a dnes
- Opísať súčasný ideál krásy a porovnať ho s obrázkami
- Výber obrázka a zdôvodnenie výberu
- Diskusia o vonkajšej a vnútornej kráse

c) Ján Smrek – Najčistejšia láska

- Vyhľadávanie synonym k prídavnému menu čistý
- S akými predmetmi a javmi sa spája slovo čistota
- Charakterizovať výrazy: čisté úmysly, čistý stôl, čistý štít, čistý ako dieťa, očistiť svoje meno
- Opísať spôsoby komunikácie, ktorými rodičia vyjadrujú citový vzťah s svojim deťom – verbálne a neverbálne
- Zoštylizovať typickú vetu rodiča, ktorý svoje dieťa karhá, povzbudzuje a chváli, láskavo upokojuje, netrpezlivo vyzýva k činnosti, a pod.
- Preštylizovať vety rodiča z pohľadu dieťaťa v rôznom veku (napr. 1 rok, 6 rokov, 10 rokov, 17 rokov, 35 rokov)

13. Závěry a odporúčania:

Vyučujúci sa zhodli, že žiaci čítajú básnické texty veľmi málo, väčšinou len na hodinách literatúry. Preto ich treba vhodne motivovať k čítaniu a zaujať ich už pred samotným čítaním básne. Aktivity pred čítaním textu sú veľmi dôležité, pretože rozhodujú o tom, či si žiak básne prečíta. Aktivity treba zvoliť s ohľadom na predchádzajúce skúsenosti žiaka a prepojiť ich s pocitmi, náladami a myšlienkami, ktorým i sa žiaci práve zaoberajú.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Janka Klepáčová
15. Dátum	7. 12. 2021
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Jana Gajdošová
18. Dátum	7. 12. 2021
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu